

Farmacotherapeutische behandelmogelijkheden bij alcoholafhankelijkheid

Dr. De Mulder

Psychiater-Psychotherapeute PAAZ

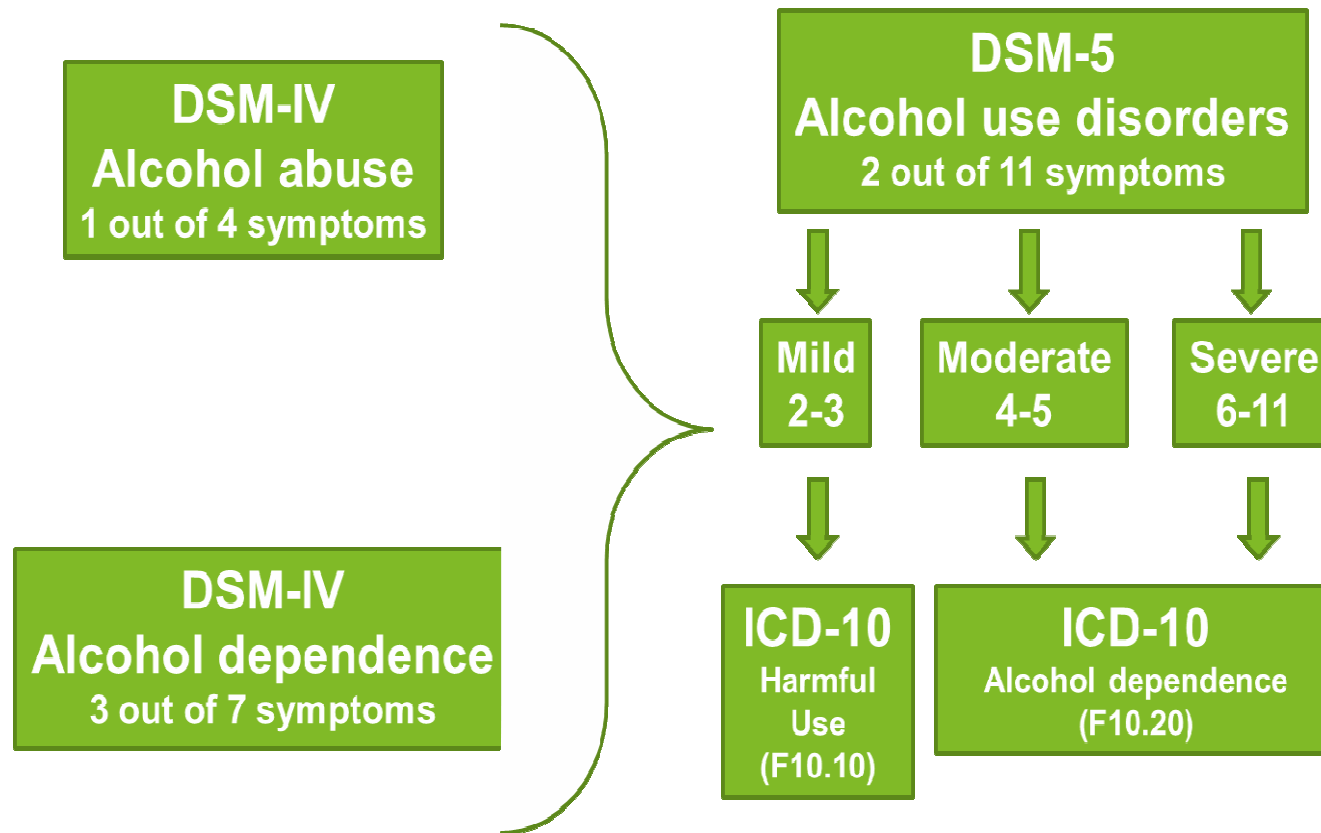
H.-Hartziekenhuis Lier

Alcohol: Epidemiologische gegevens

- WHO: Europa, regio hoogste heavy drinking
- Prevalentie alcoholconsumptie is hoog (meer dan 90% ooit gebruikt, 75% laatste jaar), relatief beperkte groep in aanmerking voor criteria alcoholafhankelijkheid (3,4% van volwassen populatie)
- Beperkte groep verantwoordelijk voor 60-70% van sociaal alcoholgerelateerde kosten
- In Europa: Slechts 8% alcoholafhankelijke patiënten wordt behandeld

Changes in DSM-5 for alcohol use disorders

In the DSM-5 diagnostic system the terms alcohol abuse and alcohol dependence do no longer exist, but have been replaced by the term “alcohol use disorders”, specified by mild, moderate and severe.

ICD-10=International Classification of Diseases,Tenth Revision;

DSM=Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (4th and 5th editions) (APA, 2000 and 2013)

Behandelmethode

- Psychosociale behandelmethoden
- Gedragstherapeutische aanpak
- Motivationale aanpak
- Farmacotherapeutische aanpak
  - Naltrexone
  - Acamprosaat
  - Disulfiram
  - Anderen: Topiramaat, Nalmefene, Baclofen

Disulfiram

- Inhibitie van aldehyde dehydrogenase (opstapeling acetaldehyde)
- Ethanol-disulfiram reactie, ernst variabel
  - Ernstig: braken, AH depressie, CV collaps
  - Dosisafhankelijk van doses alcohol, disulfiram
  - Mild tot matig: bij 10mg/100ml blood conc alc
- 250 mg/dag
- Hepatotoxisch

Disulfiram (2)

- Beperkingen studies: gebrek aan blinde conditie, geen meting therapietrouw, korte follow-up periode
- Rationale van studies zonder controlegroepen, niet geblindeerde participanten: effect psychosociale interventie
- Associatie is sterk tussen therapietrouw en effect van disulfiram
- Belang gesuperviseerde inname
- Implantaten: effectiviteit niet bewezen

Disulfiram (3)

- Studie Jorgensen: 11 RCT, 1527 patients
  - Gesuperviseerde behandeling met disulfiram heeft effecten op korte termijn abstinentie, dagen tot herval en aantal heavy drinking days vergeleken met placebo, geen-medicatie of andere behandelingen
  - Nood aan meer homogene studies

Naltrexone

- Rösner 2010: 50 RCT, 7793 individuen
- 83% reductie van risico heavy drinking en 4% verlaging van drinking days
- Bijwerkingen: Gastrointestinale bijwerkingen, sedatieve bijwerkingen
- CI: Opioïde abusius
- Geen evidentie voor injecteerbare vorm
- Conclusie: Naltrexone is een effectieve en veilige strategie. Bescheiden grootte van de effecten te begrijpen op achtergrond van hervaalproblematiek en gelimiteerde mogelijkheden voor behandeling van alcohol.

Acamprosaat

- Behouden van abstinentie
- Antagonist Glutamaat
- Campral 333mg
- Dosis: tot 60kg, 4 tabletten/dag; meer dan 60kg, 6 tabletten/dag
- Contra-indicatie: Overgevoeligheid bestanddeel; Nierinsufficiëntie; Borstvoeding

Acamprosaat (2)

- Mann 2004: 17 RCT, 4087 individuen (CI 1,29-1,69; sign p; 53% actieve drug)
- Na 6 maanden: Abstinentie onder acamprosaat 36,1% versus placebo 23,4% (na 12 maanden: 13,3% verschil)
- Cochrane 2010: 24 RCT, 6915 individuen
  - Resultaten: Vergeleken met placebo had acamprosaat een significant verlaagd risico op elk drinkgedrag en gecumuleerd risico op abstinentie duur

Nalmefene

- Selincro 18mg
- Reductietherapie
- Geen studies langer dan 1 jaar uitgevoerd
- Belangrijk effect psychosociale interventie

Anderen

- Topiramaat
- Baclofen

Referenties

- Mann K 2004; The efficacy of acamprosate in the maintenance of abstinence in alcohol-dependent individuals: results of a meta-analysis, *Alcohol Clin Exp Res.* 2001 Jan; 28(1): 51-63.
- Rösner 2010: Opioid antagonists for alcohol dependence, *Alcohol Clin Exp Res.* 2004 Jan; 28(1):51-63.
- Rösner 2010: Acamprosate for alcohol dependence. *Cochrane Database Syst Rev.* 2010 Sep 8;9.
- Suh 2006: The status of disulfiram, a half of a century later, *Journal of Clin Psychopharmacology* 2006 (6); 26(3): 290-301.
- Skinner 2014: Disulfiram efficacy in the treatment of alcohol dependence: a meta-analysis. *PloS One.* 2014 Feb 10;9(2).